

Әлеуметтік дағдылар

**Дидактикалық ойындар
картотекасы**

4 жас

Бау-бақша ойыны

1

Міндеті: жеміс пен көкеністің айырмашылығын табуға үйрету

Ойын шарты: Үстелге муляждарды немесе нақты жемістер мен көкеністерді қояды. Оның қасына екі себет қояды, бірін көкеністерге, екіншісін жемістерге салады. Балаға бір затты бір-бірден алып, оны себетке салу керек: «Өрік - жеміс, өйткені ол ағашта өседі» және т.б.

Құралдар: жемістер мен көкеністердің суреттері

«Кім? Не?» (зат есімдер)

2

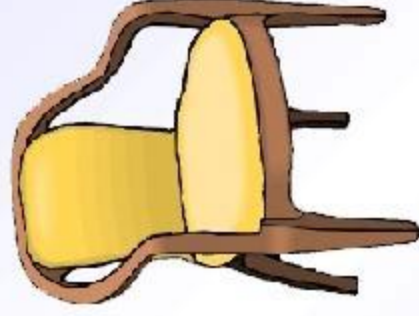
Ойынның міндеті: Жанды жансыз заттарды айыра білуге үйрету.

Ойынның құрал-жабдықтары: әр-түрлі суреттер

Ойынның мазмұны: Балаларға суреттер беріледі. Балалар ол суреттерде не бейнеленгенін және оның жанды не жансыз екенін айтады. Жанды болса кім?, жансыз болса не? Сұрағы қойылады.

Тірі табиғат

Өлі табиғат

«Нан дастарханға қалай келеді?»

3

Міндеті: Бидайды қалай өсіру және одан нанды қалай жасау жөніндегі балалардың білімдерін толықтырып жүйелеу. Диқаншылардың еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу. Сөздік қорын толықтыру: майдалау, себу, диқаншы, комбайын, элеватор, диірмен.

Көрнекіліктер: егін даласына қажетті суреттер

Ойын шарты: Жүргізушінің белгісінен кейін бос тор көздерді жарыса отырып, қажетті суреттермен толықтыру.

Табиғат құбылыстарын ата

4

Міндеті: Табиғатта болатын өзгерістерді, олардың жыл мезгілдерін сипаттайтын басты ерекшеліктерді түсіндіру. Жыл мезгілдері туралы жалпы түсінік беру барысында, табиғат құбылыстарының өзгеріп отыратынын түсінуге үйрету. Табиғатты сүйуге, оны құрметтеуге тәрбиелеу.

Дидактикалық ойын: «Мамандықтың бәрі жақсы»

Міндеті: Балаларды әр түрлі мамандықпен таныстыру, еңбекті құрметтеуге дағдыландыру, өз еліне пайдалы бола білуге тәрбиелеу.

Көрнекіліктер: әр түрлі мамандықтар суреттері

Ойын барысы: суреттер тақтаға іленеді. Бала өзі қалаған мамандығын қарап алады да, сол мамандық туралы әңгімелейді. Неге ұнататынын, қандай жақсылығы барлығын әңгімелейді.

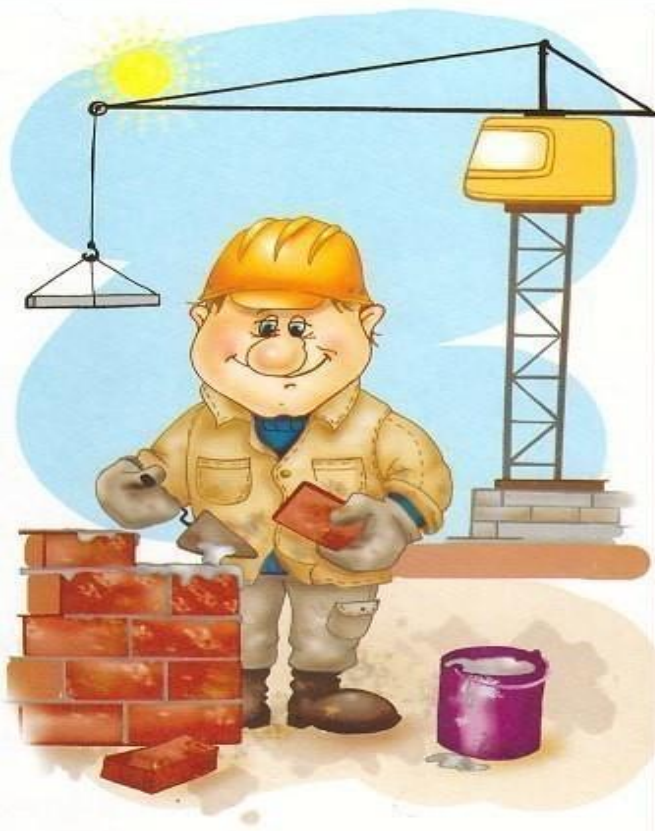
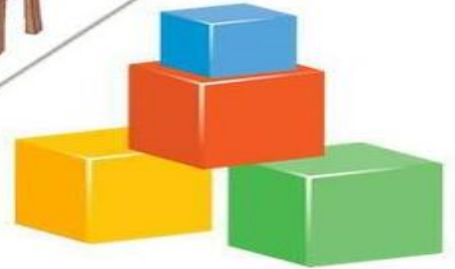
Дидактикалық ойын: «Өзім және отбасым»

Міндеті: Отбасындағы қарым - қатынас мәдениеті туралы түсінік беру, бақытты жанұяның қандай болу керектігін кеңінен түсіндіру.

Жанұядағы сыйластыққа, адамгершілікке, инабаттылыққа, ынтымақ пен бірлікке, татулық пен ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Үлкенді үлгі, кішіні мақтан етуге, отбасының бірлігін сақтап, жанұяның мақтаны болуға тәрбиелеу.

Ойын шарты: суреттер бойынша әңгіме жүргізу. Отбасындағы ата мен әже, ата - баба болып келеді, әкең мен шешен, ата - ана. Ал әпке, аға, ата - ана, балалар отбасының мүшелері болады.

Дидактикалық ойын: «Жануарларды қалай күту қажет?»

Міндеті: Балаларды жануарларға қайырымдылықпен қарауға тәрбиелеу. Балалардың үй жануарлары туралы білімін тереңдету және жүйелеу. Балаларды сипаттау арқылы жануарларды білуге үйрету. Өз көңіл-күйін білдіруге, басқаның көңілін түсінуге баулу. Білімдерін бекіту.

Ойын шарты: Балаларға үй жануарларының суреттері таратылып беріледі. Әр бала сурет бойынша үй жануары туралы білетінін немесе өз ойын білдіреді.

- Жануарларға қалай қарау керек, қандай қарым-қатынаста болу ережесін құрайық:

Жануарларды жақсы көру керек.

Жануарларды күту керек.

Уақытында тамақтандырып, серуенге шығарып отыру керек.

Олармен ойнау керек.

Оларды ызаландыруға, аяқпен тебуге, ауыртуға болмайды

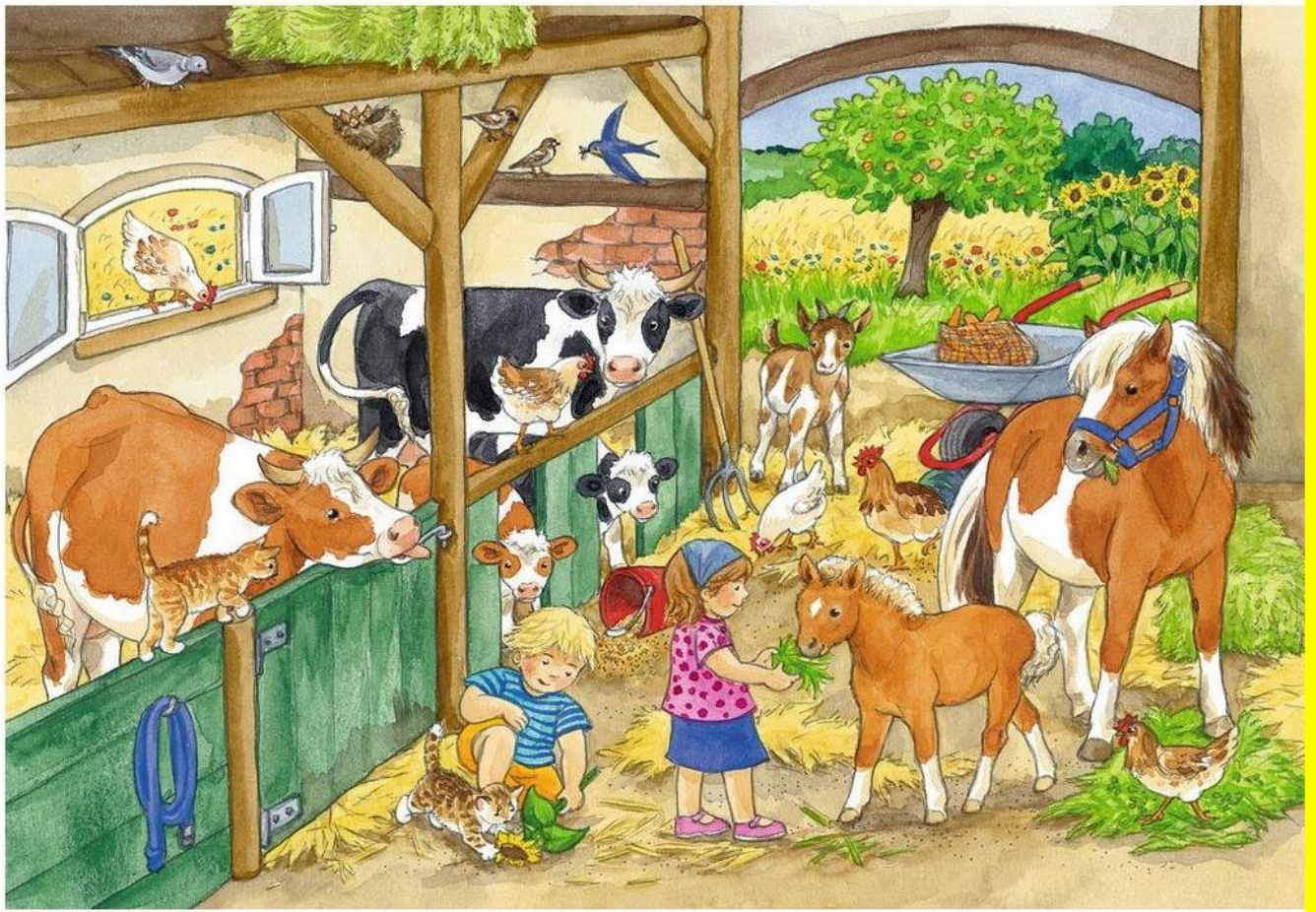
7

Бөлме өсімдіктері
«Гүлдерді күтеміз»

Міндеті: балалардың табиғатты рухани бағалау мәдениетін, гүлдерді дұрыс күтіп-баптау, яғни суару, қопсыту дағдыларын қалыптастыру. Гүлдердің түрлерін (көпжылдық, біржылдық, пияз тұқымдас, шөптекті, тұқымдас гүлдерді) ажырата білуге үйрету. Гүлдер сұлулық белгісі екенін, оларды күтіп-баптап, қамқорлыққа алу керектігін түсінеді.

Ойын шарты: гүлдерді екіге бөлу, дала гүлдерін газонның қасына іліп, ал бөлме гүлдерін үйдің қасына қою, суреттер бойынша әңгімелету.

8

9

Қыс келді

- **Міндеті:** Қыс мезгілінің ерекшелігін түсіндіру.

Шарты: Үлестірме қағаздардағы суреттермен ойнауға шақырады. Суреттерге қарап, балалардың не істеп жатқанын айт.

10

Балықтар

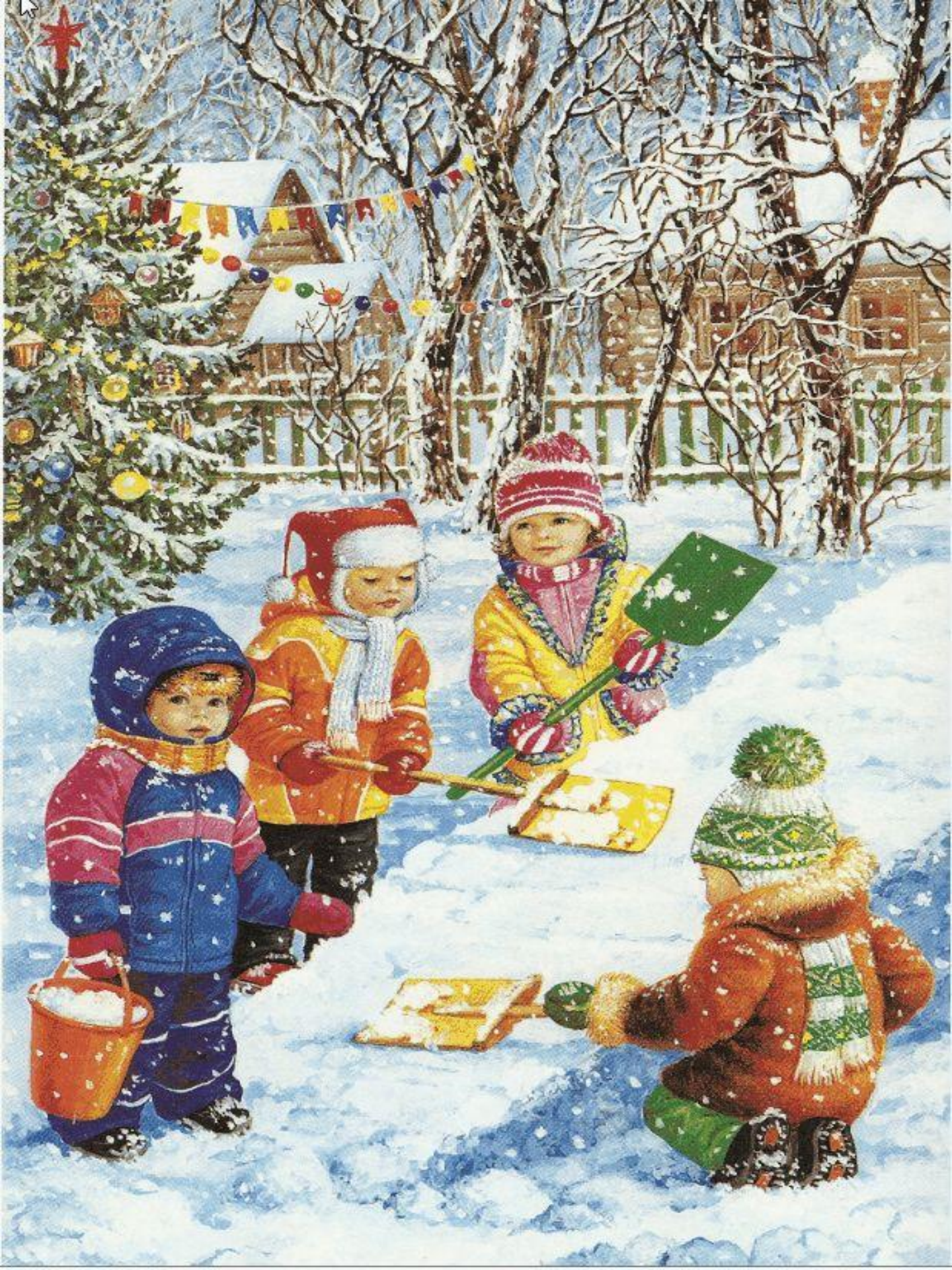
Міндеті: Жануарларға (балықтар) тән ерекшеліктермен таныстыру.

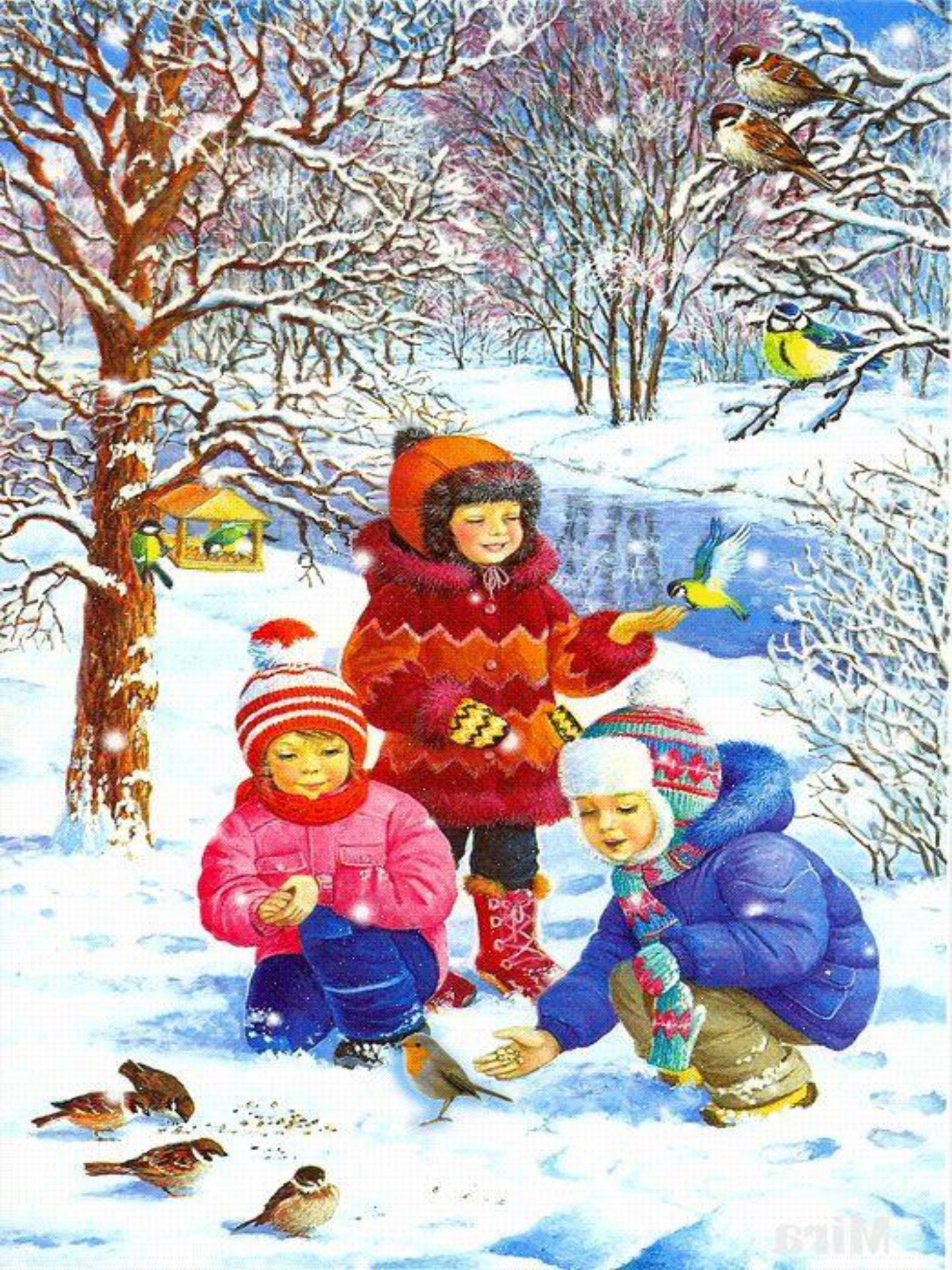
Тірі нысандарды бақылау қабілетін дамыту.

Шарты: Үлестірме қағаздардағы суреттермен ойнауға шақырады. Тапсырманы орындайды.

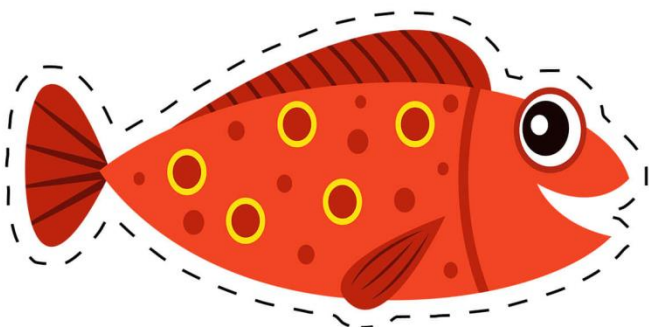
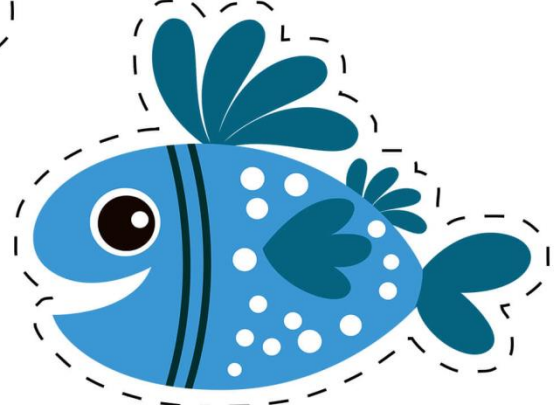
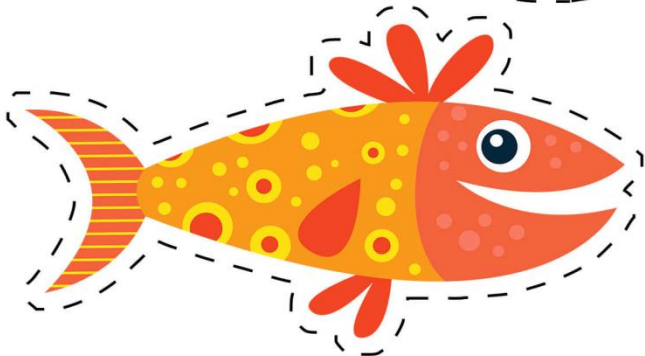
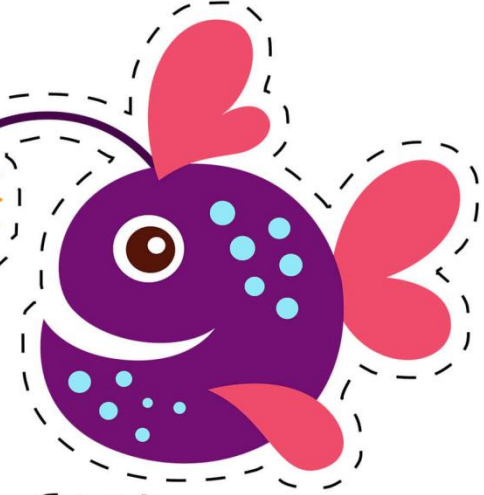
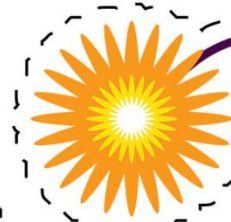
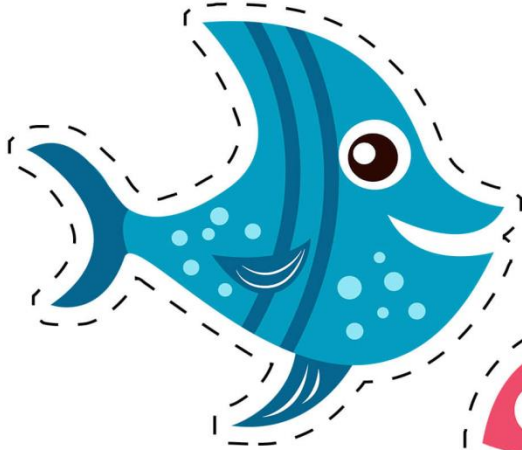
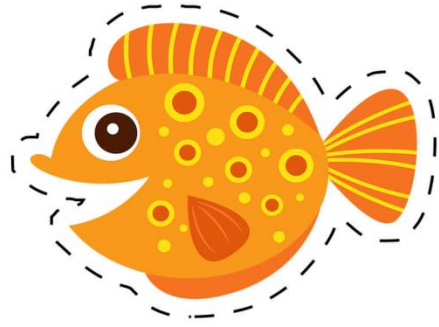
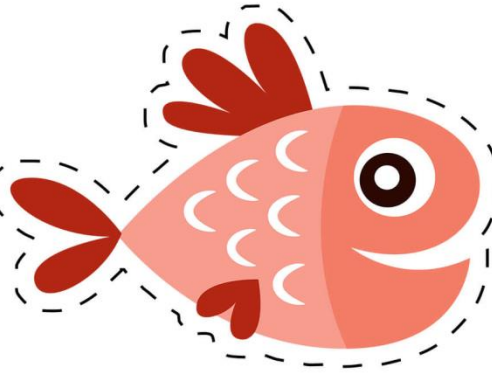
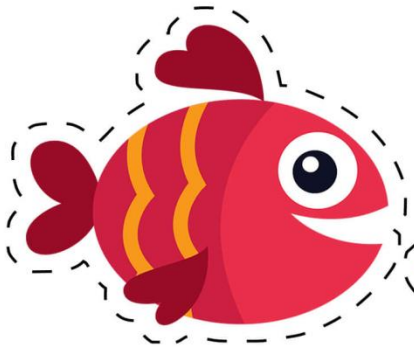
Оң және сол қолдың сұқ саусағымен үзік сызықтарды бойынша жүргізеді.

11

Көктем келді

Міндеті: Көктем мезгілінде болатын маусымдық өзгерістер туралы түсінік қалыптастыру.

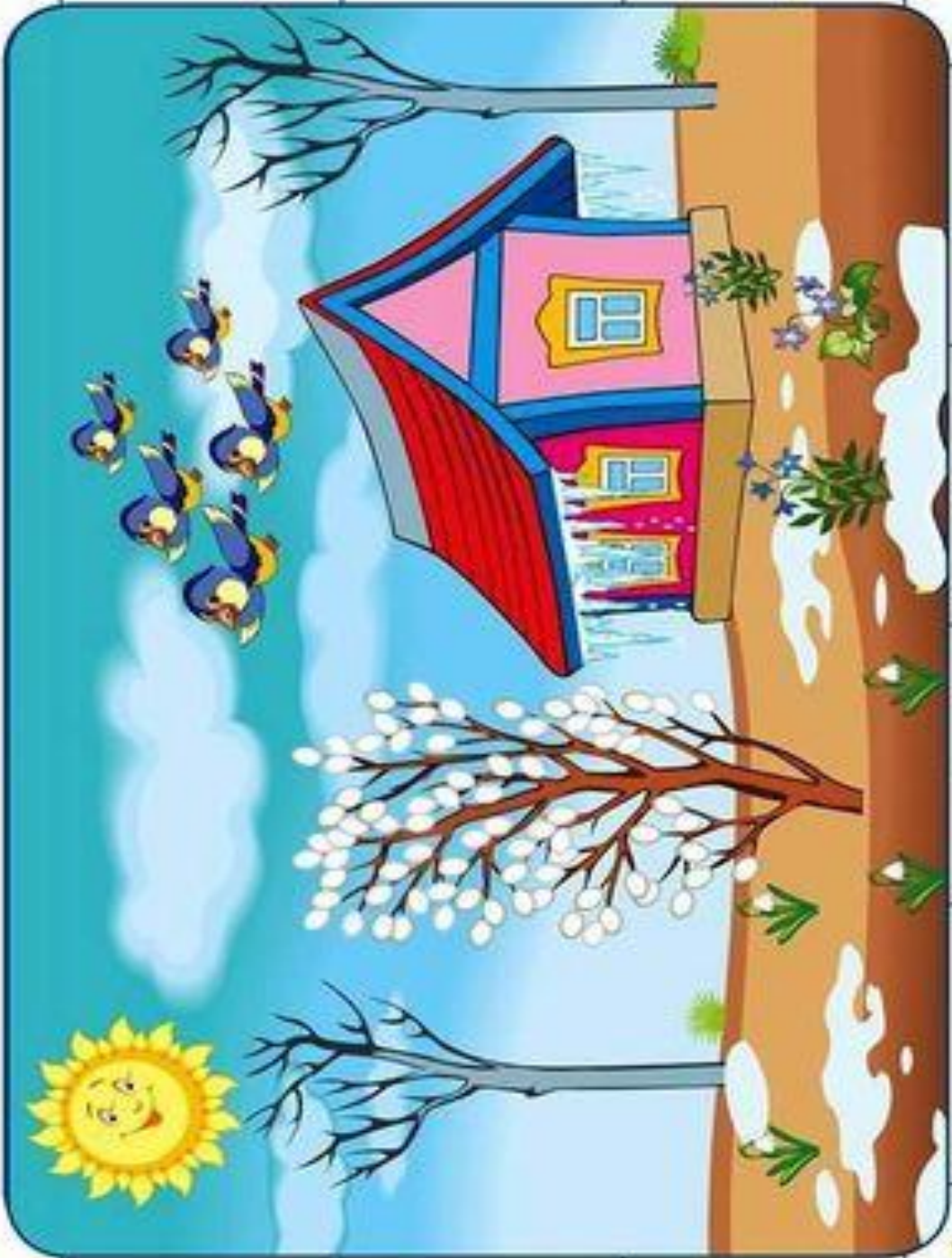
Шарты: Үлестірме қағаздардағы суреттермен ойнауға шақырады. Көктемде не болатынын айтып бер.

12

Шуақты күн

Міндеті: Жансыз табиғаттағы нысандардың өздеріне тән белгілерімен таныстыру. Танымдық белсенділігін дамыту.

Шарты: Үлестірме қағаздардағы суреттермен ойнауға шақырады. Күннің көңілді сәтін көрсет. Ол неге шаттанып тұр деп ойлайсың?

13

«ағаш па, гүл ма?»

Міндеті өсімдіктер туралы ойларын дамыту.

Ажырата білуге үйрету

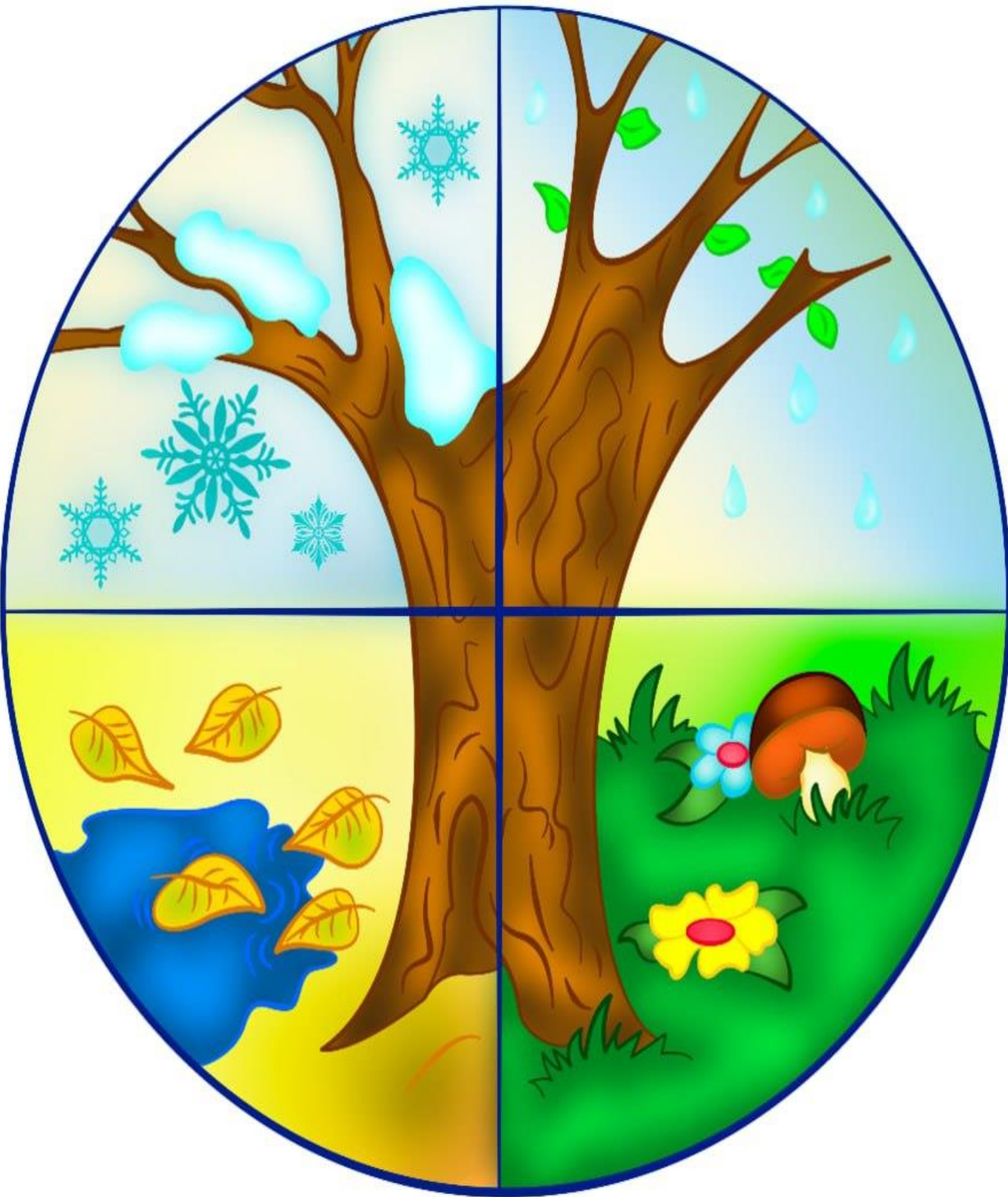
Шарты: ағаштар мен гүлдерді екі топқа бөлу.

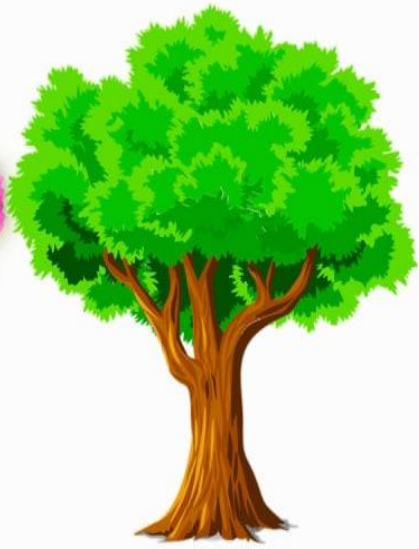
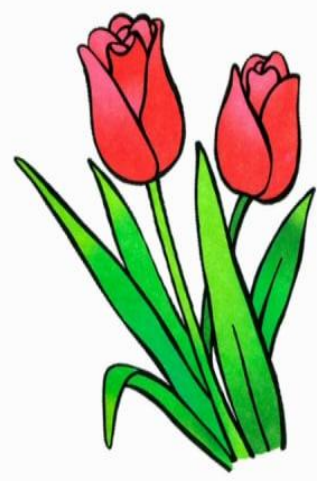
14

«Бұл қай кезде болады?»

Міндеті: жыл мезгілдері туралы білімдерін кеңейту.

Шарты: әр жылмезгіліне тән өзгерістерді суретке қыстырғыштармен орналастыру

Береза (лито)

15

«Құстар немен қоректенеді»

Міндеті: құстар туралы білімдерін кеңейту. Ойлау қабілеттерін дамыту

Шарты: құстар мен қоректері лотосын ойнау.

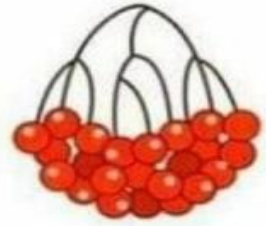
16

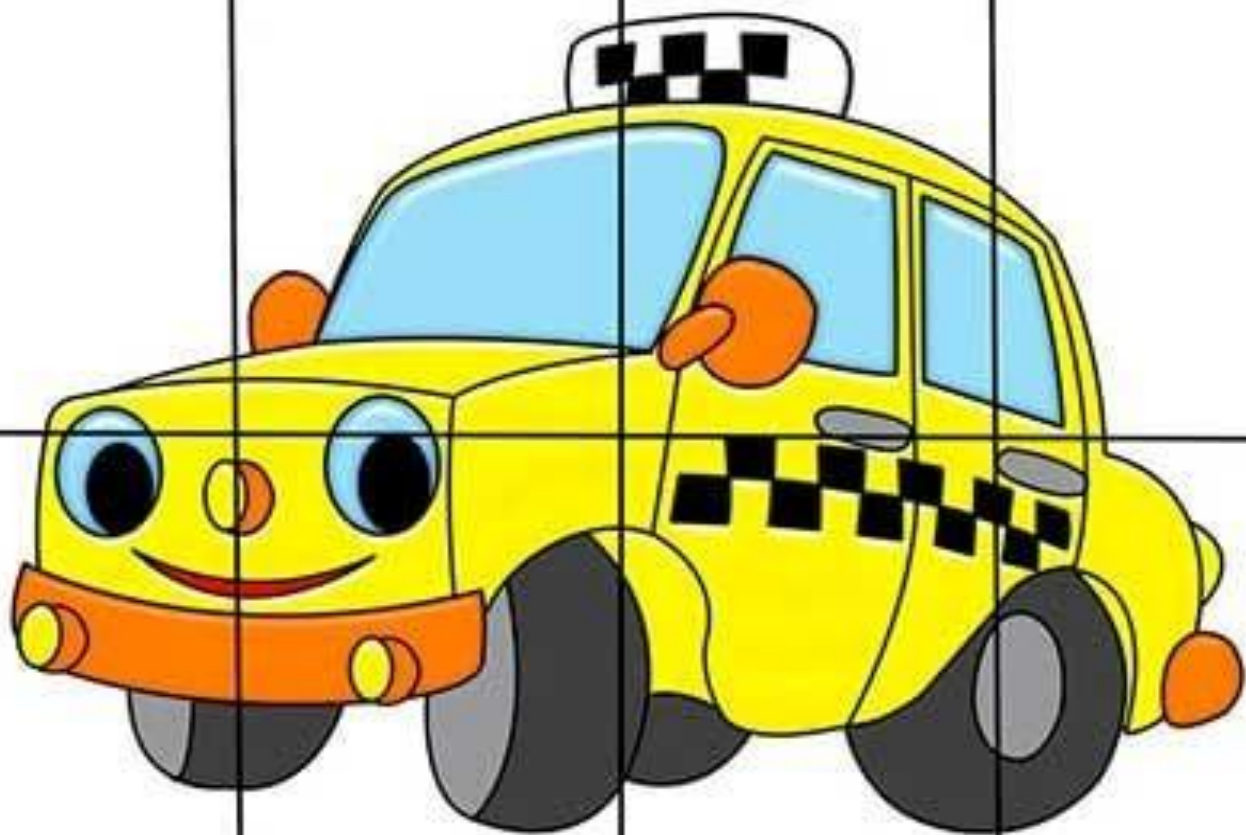
«Арнайы көліктер»

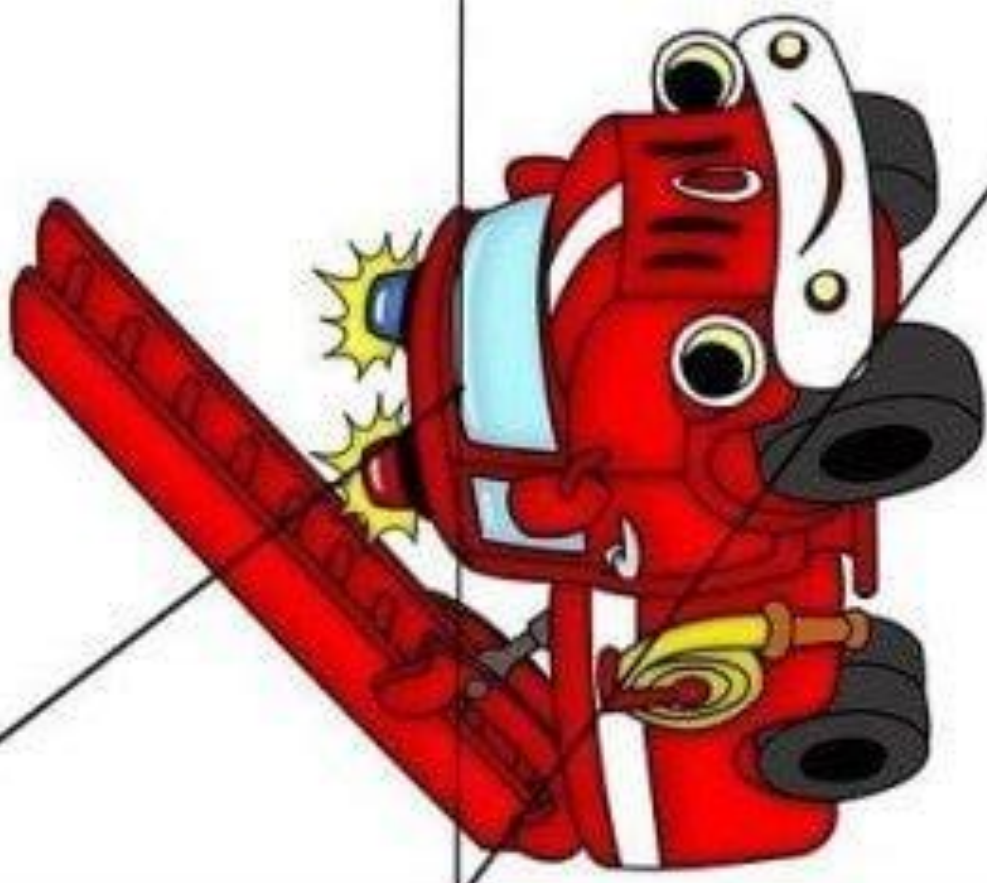
Міндеті: көліктер туралы түсінік беру.

Құрастыру біліктерін арттыру

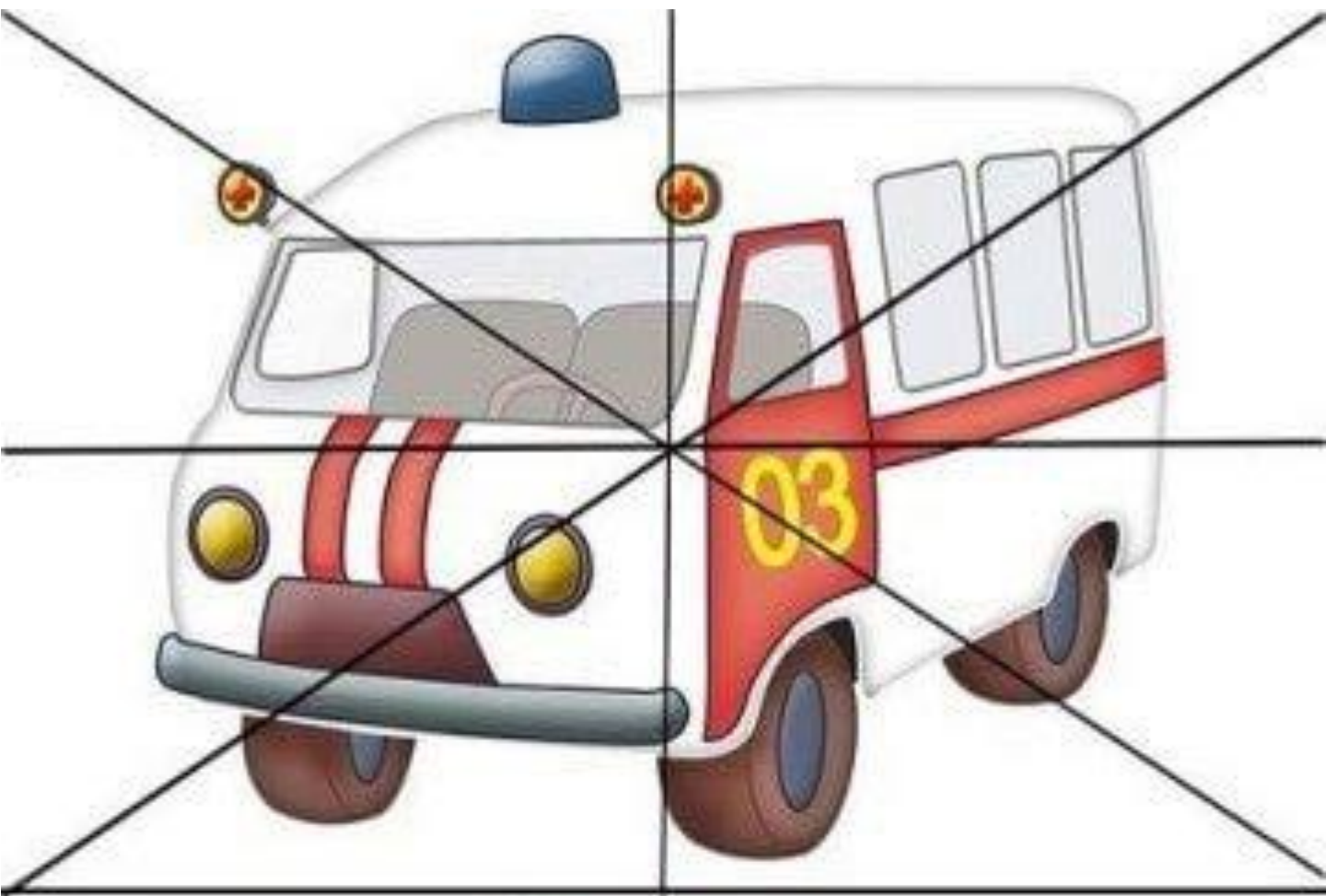
Шарты. Көліктерді үлгіле қарап құрастыру.

Қайсысы қайда тіршілік етеді

Міндеті: жануарларды ұқсас белгілеріне қарай табу, олардың мекен-жайын анықтау. Сөздік қорын молайту.

Көрнекілік: әр түрлі жануарлар, құстар суреті

ойын барысы: әр түрлі жануарлар, құстарды көрсетіп, олардың қайда өмір сүретінін сұралады.

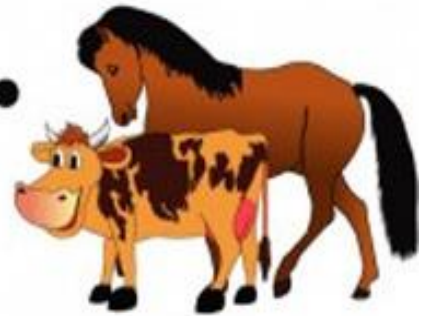
Оларды немен қоректенетінін айтқызады. Балалардың сөздік қорына жаңа сөздер енгізу үшін тапсырманы түрлендіруге болады. Олар туралы білетін тақпақтарын сұрайды.

Жыл мезгілдері»

Міндеті: Балалардың жыл мезгілдері туралы білімдерін бекіту, мезгілдерді атауларын үйрету (қыс, көктем, жаз, күз). Мезгіл өзгерістерін талқылау.

Көрнекіліктер: Жыл мезгілдері суреттері мен карточкалары.

Ойын барысы: Тәрбиеші балалардан жылдың қай мезгілі екенін сұрайды. Жыл мезгілі төрт бөліктен тұрады, әр бөлікке сәйкес мезгілдердің ерекшелік карточкасы бар. Балалар жыл мезгілдерінің өзгерістері карточкасын алып сәйкес келетін мезгілдерге қойып шығады. (мысалы: қыс мезгіліне қар, шырша, аққалат.б.)

19

«Қолғап»

Міндеті: қысқы киімдер туралы білімдерін дамыту.

Шарты: қолғаптардың жұбын табу

20

«Кімге не керек?»

Міндеті: Балалар мұғалім, дәрігер, құрлысшы, спортшыға қажет құралдарды тауып қоюы керек. Балаларды тапқырлыққа үйрету.

Ойын шарты: суреттегі мамандықтарды атау және оларға жұмыс барысында қандай құралдар керек екеннің табу.

